



Til lovforslag nr. L 22

Folketinget 2011-12

Betænkning afgivet af Socialudvalget den 0. december 2011

1. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social pension.

(Forhøjelse af folkepensionsalder og seniorførtidspension m.v.)

[af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget. Enhedslisten har stillet ændringsforslag nr. 1 og 2. Socialministeren har stillet ændringsforslag nr. 3.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 21. november 2011 og var til 1. behandling den 25. november 2011. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og social- og integrationsministeren sendte den 19. oktober 2011 dette udkast til udvalget, jf. SOU alm. del - bilag 16. Den 22. november 2011 sendte social- og integrationsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 4 skriftlige henvendelser fra BUPL, Forsikring & Pension, Fødevareforbundet NNF og Foreningen Rejsearbejdere.dk.

Social- og integrationsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

BUPL,

FOA - Fag & Arbejde,
Fødevareforbundet NNF og
Rejsearbejdere.dk

Spørgsmål

Udvalget har stillet 16 spørgsmål til social- og integrationsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger

◇

4. Politiske bemærkninger

Enhedslisten anerkender, at lovforslaget indeholder positive forslag om, at beskæftigelseskravet for ret til opsat pension nedsættes, og at bundfradraget for arbejdsindtægt ved beregning af pensionstillæg og personlige tillæg forhøjes. Men Enhedslisten må tage skarpt afstand fra forslaget både om at fremrykke forhøjelsen af folkepensionsalderen med 5 år og forslaget om seniorførtidspension.

Forhøjelsen af folkepensionsalderen skal ses i sammenhæng med forslagene om forringelse af efterlønnen og fleksydelsen. Og det er også nødvendigt at se det i sammenhæng med halveringen af dagpengeperioden, og at det er blevet dobbelt så svært at opnå dagpengerebet.

Den samlede konsekvens af disse ændringer vil være, at mange flere mister dagpengerebet, inden de når efterlønsalderen. Mange flere vil stå uden forsørgelsesgrundlag, frem til at de kan gå på folkepension som 67-årige. De er henvist til at leve af kontanthjælp - eller ingen penge på grund af kontanthjælpsreglerne. Og mange flere vil blive tvunget til

at blive ved med at arbejde, enten til de er 64 år, hvis de har ret til efterløn, eller til de er 67 år - og i fremtiden måske 68, 69, 70 år, selvom de er trætte og nedslidte og burde have mulighed for et værdigt otium.

Det er sagt gentagne gange fra forligspartierne bag tilbagetrækningsreformen, at seniorførtidspension er en solidarisk erstatning for efterlønnen og en løsning for de nedslidte arbejdere. Det er ikke rigtigt.

Man kan tidligst søge seniorførtidspension 5 år før folkepensionsalderen. Det betyder, at man fra 2017 først kan søge om seniorførtidspension, når man er fyldt 62 år. Denne pension erstatter således ikke efterlønnen for de 60-62-årige.

Det fremgår af bemærkningerne, at der ikke er tale om en ny ordning, men blot om en ny ansøgningsmulighed til den eksisterende førtidspensionsordning. Der gælder nøjagtigt de samme krav for tilkendelse af seniorførtidspension som for tilkendelse af førtidspension. Arbejdsevnen skal være væsentligt og varigt nedsat i et sådant omfang, at man ikke er i stand til at forsørge sig selv ved indtægtsgivende arbejde. Det betyder, at det vil være uendeligt få af de, der i dag kan gå på efterløn, der vil have ret til seniorførtidspension.

At der er tale om en meget lille gruppe fremgår af bemærkningerne, hvor det skønnes, at ca. 2.700 personer vil få seniorførtidspension i 2015. Det giver sig selv, når kravene til seniorførtidspension er yderligere skærpede i forhold til den almindelige førtidspension, da der stilles krav om en langvarig og aktuel tilknytning til arbejdsmarkedet, som skal være på 20-25 år.

Udover betingelsen om tilknytningen til arbejdsmarkedet er den store forskel på seniorførtidspension og almindelig førtidspension, at sagsbehandlingstiden bliver kortere, og at der skal træffes afgørelse senest 6 måneder efter, at kommunen har modtaget ansøgningen. Sagen skal afgøres på det foreliggende grundlag, og ansøgerne skal ikke gennemgå arbejdsprøvning eller andre foranstaltninger.

Det er positivt, at ansøgeren slipper for arbejdsprøvning, men i den foreslåede udformning kommer det ansøgeren til skade. Det er erfaringen, at langt de fleste, der i dag søger førtidspension på det foreliggende grundlag, får afslag. Det samme vil helt sikkert gøre sig gældende ved ansøgninger om seniorførtidspension. Ankestyrelsen har opgjort, at 70 pct. af alle afslag på førtidspension er afgjort på det foreliggende grundlag.

Disse afslag skyldes overvejende, at sagerne ikke er oplyst godt nok.

Det fremgår af den skriftlige fremsættelse, at hensigten med seniorførtidspensionen er, at "personer, der er nedslidte efter et langt arbejdsliv, kan sikres en enkel og hurtig adgang til førtidspension, når de er mindre end fem år fra folkepensionsalderen". Det er helt misvisende. Den eneste nye rettighed, der indføres med dette forslag, er, at nedslidte mennesker får ret til et langt hurtigere afslag på deres ansøgning om førtidspension, end tilfældet er med de gældende regler.

Enhedslisten henviser i øvrigt til høringssvarene fra Dansk Socialrådgiverforening og Kommunernes Landsforening, der begge peger på faren for, at mange ansøgere vil få afslag efter den foreslåede ordning.

Enhedslisten har fremsat et ændringsforslag til regeringens forslag til ændring af § 17 stk. 4, der kan afbøde nogle af de mest negative konsekvenser af regeringens forslag, og – i lighed med tidligere lovgivning – åbne mulighed for at flere i den pågældende målgruppe vil kunne få mulighed for seniorførtidspensionering. Det ændrer dog ikke Enhedslistens grundlæggende modstand mod lovforslaget som sådan.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af <>:

Til § 1

1) Det under *nr. 5* foreslåede § 17, *stk. 4*, affattes således:
 »*Stk. 4*. Personer i alderen fra 50 år til folkepensionsalderen kan ansøge om førtidspension (seniorførtidspension), når sociale og helbredsmæssige forhold taler for det. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, at sådanne sager overgår til behandling om førtidspension på det foreliggende grundlag. Der iværksættes ikke beskæftigelsesrettede tilbud for at udvikle erhvervsevnen. Kommunalbestyrelsen kan dog indhente nye oplysninger til brug for sagens afgørelse og har pligt til at indhente en aktuel speciallægeerklæring, med mindre lægejournaler tydeligt dokumenterer alvorlig sygdom.«
 [Seniorførtidspension når sociale og helbredsmæssige forhold taler for det]

2) Det under *nr. 5* foreslåede § 17, *stk. 5*, udgår.
 [Forslaget om at social- og integrationsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om tilknytning til arbejdsmarkedet udgår]

Af *social- og integrationsministeren*, tiltrådt af <>:

Til § 2

3) I § 2 indsættes som *stk. 3*:
 »*Stk. 3*. En sikringspligtig arbejdsgiver efter lov om arbejdsskadesikring kan ikke opsigte en forsikring på grund af en forhøjelse af præmien, som er begrundet i en forøgelse af udgifterne, der er en følge af vedtagelsen af denne lov.«
 [Konsekvensændring af lov om arbejdsskadesikring]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1 og 2

Formålet med ændringsforslagene er, at nedslidte, der med tilbagetrækningsreformen mister retten til efterløn, skal have et reelt alternativ. Regeringens forslag om seniorførtidspension erstatter på ingen måde efterlønnen til de nedslidte. På grund af de skrappe kriterier for at få tilkendt førtidspension, vil der være uendeligt få af de, der i dag har ret til efterløn, der vil have ret til seniorførtidspension. Endvidere vil regeringens forslag om, at sagen skal afgøres på det foreliggende grundlag, i de fleste tilfælde komme ansøgerne til skade, jf. høringsvaret fra KL samt undersøgelse fra Ankestyrelsen, der viser, at 70 pct. af alle afslag på førtidspension er afgjort på det foreliggende grundlag.

Til nr. 3

Det foreslås, at det præciseres, at fremrykningen af forhøjelsen af folkepensionsalderen ikke medfører, at en sikringspligtig arbejdsgiver efter lov om arbejdsskadesikring kan opsigte en forsikring på grund af en forhøjelse af præmien, som er begrundet i en forøgelse af udgifterne, der er en følge af vedtagelsen af denne lov. Dette svarer til § 19, stk. 3, i lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Til lægspension og forskellige andre love (Ændringer som følge af gradvis forhøjelse af efterløns- og folkepensionsalderen m.v.).

Orla Hav (S) Maja Panduro (S) Flemming Møller Mortensen (S) Jens Joel (S) Karen J. Klint (S) Rasmus Horn Langhoff (S)

Julie Skovsby (S) Marlene B. Lorentzen (RV) Liv Holm Andersen (RV) Andreas Steenberg (RV) Özlem Sara Cekic (SF) fmd.

Eigil Andersen (SF) Ida Damborg (SF) Finn Sørensen (EL) Pernille Skipper (EL) Hans Andersen (V)

Anne-Mette Winther Christiansen (V) nfmd. Louise Schack Elholm (V) Karen Ellemann (V) Martin Geertsen (V)

Eyvind Vesselbo (V) Fatma Øktem (V) Karin Nødgaard (DF) René Christensen (DF) Karina Adsbøl (DF)

Mette Hjermind Dencker (DF) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Thyra Frank (LA) Tom Behnke (KF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	44	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	16	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1